

TARIMSAL ZARARLILARA KARŞI KÜLTÜREL ÖNLEMLER

KÜLTÜREL ÖNLEMLER: Zararlıların yaşamlarını güçleştiren çoğalmalarını azaltan veya engelleyen tarımsal işlemleri içeren savaş yöntemidir. Kültürel önlemler genellikle ucuz uygulamalar olup çoğunlukla bilinen ve uygulanan tarımsal yöntemlerdir. Zararlılara karşı bir savaş yöntemi olarak kullanılması, için zararlıların biyolojisi, beslenmesi ve diğer davranışlarının iyi incelenmiş olması gerekir.

Kuvvetli ve sağlam bünyeli bitkilerin yetiştirilmesi zararlılardan daha az etkilendiği gibi zararlılar böyle bitkiler üzerinde daha az beslenir ve çoğalırlar.

Uygun toprak ve yöney seçimi ürünün kalitesi ve kantitesine olan doğrudan etkisi yanında, zararlıların meydana getireceği zararın fazla olması nedeniyle dolaylı olarak etkilidir.

Özellikle toprak altı zararlılarında önemlidir. Bağ filoksera sı kumsal ve humuslu topraklarda zararı böyle topraklarda asmanın iyi gelişmesi dolayısıyla kuvvetli ve sağlam olması nedeniyle az olur.

Toprak altı zararlılarından Mayıs böcekleri MELOLONTHA SPP. VE Haziran Böcekleri POLYPHYLLA SPP kumsal toprakları, Kök Ur Nematodları MELOİDOGYNE SPP de alüvyonlu toprakları severler.

Toprak Ph sı bazı çok yıllık bitkilerde önemlidir. Örneğin: Satsuma mandarini Ph sı yüksek kireçli topraklarda iyi yetişmez.

1. TOPRAK İŞLEME: Toprak işleme öncelikle bitkinin gelişimini hızlandıran, kök sistemini iyi gelişmesini sağlayarak kuvvetli bünyeli olmalarını sağlayan bir kültürel önlemdir. Şüphesiz kuvvetli ve sağlam bünyeli bitkiler zararlı ve hastalık etmenlerinden daha az etkilenirler. Örneğin: Kökleri iyi gelişmiş sebzelerde bozkurtlar AGROTİS SPP ve telkurtları AGRİOTES SPP gibi toprak altı zararlıları fazla zarar meydana getiremez.

Toprak işleme aynı zamanda işleme sırasında toprakta mevcut zararlıların öldürülmesi açısından da önemlidir. Örneğin: Kiraz sineği RHAGOLETİS CERASİ L, Zeytin sineği DACUS OLEAE GMEL, Testereli arılar HOPLOCAMPA SPP gibi zararlılar kışı toprakta pupa döneminde geçirir. Kışın yapılacak toprak işleme bu zararlıların popülasyonunu önemli derecede azaltır. Toprakta yaşayan mayıs böceği, telkurtları, bozkurtlar gibi toprakaltı zararlıların larvaları ilkbahar ve yaz aylarında yapılacak toprak işleme ile büyük oranda öldürülür. Ekin güvesi SYRİNGOPİS TEMPERATELLA (led) , Ekin koşnili PORPHYROPHORA TRİTİCİ(bod) , Ekin saparısı CEPHUS AGROTİS SPP, Kavun kızıl böceği RHAPHİDOPALPA FAVEİCOLLİS LUC, Lahana galböceği CEUTHORRHYNCHUS PLEUROSTİGMA (MARSH) , dikenli kurt EARİAS İNSULANA BOİSD gibi zararlılara toprak işleme önerilmektedir.

2. GÜBRELEME: Gübreleme bitkinin gelişmesini sağlaması açısından önemlidir. Ancak gübrelemenin tek yönlü değil dengeli bir şekilde yapılması önemlidir. Fazla azotlu gübreleme bitkilerin vegetatif gelişimini hızlandırır bitki hücrelerinde su miktarının fazla olmasına neden olur. Özellikle sokucu emici ağız

yapısına sahip yaprakbitleri, kabuklubitler, thripslerin fazlaca çoğalmasına neden olur.

Potaslı gübrelemeler bitkilerin hücre çeperinin daha kalın olmasını sağladığından bitkilerde sağlam yapılı gelişir. Bu nedenle yaprak bitlerine karşı bitkilerin potasca zengin gübrelerle gübrenmesi önerilir.

Fosforlu gübreler bitkilerde generatif gelişmeyi teşvik eder. Potas ile birlikte bitkilerde özellikle sokucu-emici ağız parçalarına sahip böceklere karşı dayanıklılığın artmasını sağlar.

Kireç veya kireçli gübreler toprak asitliliğini giderir. Özellikle pancar sineği gibi asitli toprakları tercih eden zararlıların popülasyonları azalır.

Ayrıca toprakta asitliğin azalması bitkinin iyi ve sağlam bünyeli gelişmesini sağladığından zararlılardan daha az etkilenirler.

4. TOHUM TEMİZLİĞİ: Tohum temizliği tohum böcekleri, yabancı ot, buğday nematodu gibi tohumla taşınan zararlıların tarlaya taşınmasını da önlenmesi açısından önemli bir kültürel önlemdir.

5. SEYREK YETİŞTİRME: Seyrek yetiştirme bitkinin birim alandan daha fazla besin alması bakımından kuvvetli ve sağlam yetişmesini sağlar. Sık yetiştirilmiş bitkiler üzerinde kabuklubitler, unlubitler ve yaprak bitleri gibi zararlılar yoğun olarak bulunur. Çünkü bu grup zararlılar zayıf ve cılız olurlar. Böyle bitkiler zararlılardan daha fazla etkilenirler.

Bazı böcekler örneğin kabuklubitler, unlubitler rutubeti çok severler, güneş ışığından hoşlanmazlar. Bu nedenle sık dikilmiş bahçelerde daha zararlı olurlar. İşte bu yüzden bu gibi zararlılara savaşta seyrek dikim önerilir.

6. SULAMA VE DRENAJ: İyi sulanmayan bitki gelişemez ve zayıf cılız kalır. Dolayısıyla zararlılardan fazlaca etkilenir. Ancak fazla sulamada bitkinin vegetatif gelişimini arttırdığından özellikle sokucu emici ağız parçalarına sahip böceklerin tercih edeceği ortamın meydana gelmesini sağlar.

Taban suyu, özellikle yüksek taban suyu bitkilerin kökleri için zararlıdır ve bitkilerin zayıf gelişmesine neden olur. Drenaj aynı zamanda toprak sıcaklığının artmasına, toprak tavının daha erken gelmesine neden olduğundan bitkilerin erken yetiştirilmesini ve dolayısıyla da bitkilerin zararlılardan daha az etkilenmelerini sağlamış olur.

7. GENÇLEŞTİRME VE BUDAMA: Meyve ağaçların gibi çok yıllık bitkilerde yapılan normal budamalar ve gençleştirmek için yapılan aşırı budamalar bitkilerin kuvvetli gelişmelerini, dolayısıyla zararlılardan daha az etkilenmelerini sağlar.

Gençleştirme ve özellikle budama zararlı ile bulaşık bitki kısımlarının uzaklaştırılmasını sağladığından zararlı popülasyonlarının azaltılmasını da sağlayan bir kültürel önlemdir.